

Maria Prussak

"Szewcy" - świat totalnie groteskowy,
Lech Sokół, "Litteraria" VI, Wrocław
1974 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/3 (57), 94

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) SOKOŁ Lech: "Szewcy" - świat totalnie groteskowy. "Litteraria" VI, Wrocław 1974, s.7-26.

O totalnie groteskowym charakterze "Szewców" decyduje zaprezentowana w tym utworze wizja świata, na którą składają się, zdaniem autora, następujące elementy: metafora świata-teatru; kosmiczny charakter świata przedstawionego, który sprzyja narastaniu groteskowej atmosfery i potęgowaniu się uogólnienia; przyszłość jako czas akcji; wyglądy postaci; połączenie problematyki politycznej i seksualnej. Wykorzystane przez Witkacego motywy "owadzie" podkreślają determinizm, oddziaływanie sił nadrzędnych - ubezwłasnowolniony człowiek zostaje sprowadzony do roli marionetki. Ewolucja świata prowadzi - przez rewolucje i przewroty - do ostatecznego chaosu i dekadencji, zakończonych mechanizacją, która jest bezruchem.

BP/57/53

Mar.P.

(II) SPASOWSKA Halina: "Kronika dnia" i "Na przykład" Tadeusza Peipera wobec koncepcji "literatury faktu" i "nowej rzeczywistości". "Litteraria" VI, Wrocław 1974, s.29-40.

Tezą pracy jest konstatacja, iż istnieją w literaturze polskiej okresu międzywojennego (a ściślej - w latach trzydziestych) co najmniej dwa rozumienia "literatury faktu": 1/ rozumienie awangardowe - w pełni odpowiadające osiągnięciom i potrzebom epoki, i 2/ rozumienie autentystyczne - będące, zdaniem autorki, miernym odbiciem, parafrazą bez zrozumienia istoty rzeczy. Przykładem pierwszego są utwory poetyckie i wypowiedzi programowe Tadeusza Peipera, drugiego natomiast - Stanisława Czernika.

BP/57/54

I.J.